

پرۆزه ی پولى هاوچه رخی

دهلالان

رپورتی سالانه ی پولى چوارهم

ئاماده کردنی

شاناز سابیر
سه جاد عه بدولا

به هاری 2008

پیرست

دهستیک

به نامه ی کار و چالاکیه کان

- یاسای پۆل
- بوکه له
- په یوه ندی له گه ل دایکوباو کان
 - کۆبوونه وه ی دایکوباو کان
 - دهفته ری په یوه ندی
 - دیداری گه شه
- زیاد کردنی کاتی دهوام
- گه شت
- میوانداری کردنی دهزگه حکومیه کان
- په یوه ندیه کی له گه ل قوتابادا
- بره و دان به تواناو لیها توویه کانی قوتابیان
- بهرز کردنه وه ی ئاستی بیر کردنه وه و ده برین له لای قوتابی
- چالاکی جۆراو جۆر
- کارکردن به گرووپ و ههنگاو به ههنگاو

کیشه و گرفته کان

- له سه ر ئاستی پۆل
- گرفت و کیشه کۆمه لایه تیه کان
- گرفتی ته ندروستی

خولی راهیزان

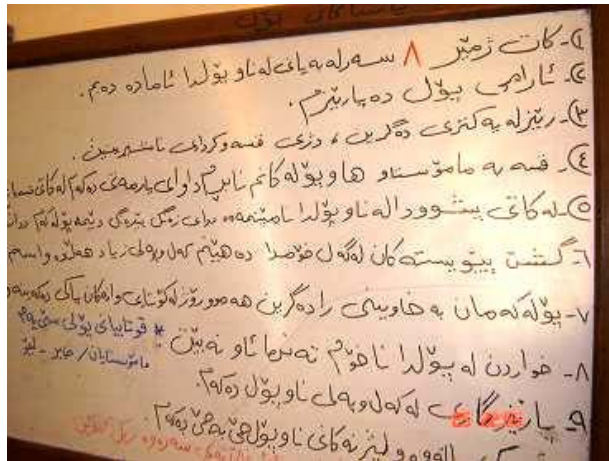

دهستپیک

پرؤزه ی پولى هاوچه خى ده لالان له رانیه له سهره تاي سالى 2005 – 2006 دهستى به کار کرد. له پاش سالىک من (ماموستا سه جاد) دهستم به کار کرد لیره. پاشان ماموستا شانازیش هاته ثم پرؤزه یه وه. پیکه وه زؤریه ی وانه کانی ثم پوله ده لینه وه. له م رپورتهدا پوخته ی کاره کانمان ده خه بنه روو، به مه به ستی هه لسه نگاندى کاره کانمان و پلان دانان بؤ داهاتوو.

یاسای پؤل

بؤ ئه وه ی دور بین له توندو تیژی و رهفتاری نه شیایى په روه رده یی له سهره تاي سالى خویندندا له گهل قوتایبانى پؤلدا بهم جؤره یاسا کانمان دارشت سهره تا باسمان له یاسا و گرنگیه کانی و کاریگه ریه کانی له سهر ژبانى ئیمه نمونه هینانه وه به گپرانه وه ی چیرؤکینک که یاسا تپیدا بالا دهست بوو هه روه ها چیرؤکینک که باسی له بی یاسایى ده کرد، پیدانى کاتیک به قوتایبان بؤ ئه وه ی هه لسه نگاندى بؤ دوو چیرؤکه که بکه ن و خویان بریار بده ن کامیان باشته ر بوونى یاسا یاخود نه بوونى، به تیکرا نمونه یاسا داره که یان به لاره په سندن بوو. دواى خستنه رووی یاساکان و دهنگ بؤ دانیان له لایه ن قوتایبان و ماموستاوه یاساکان له سهر فایلک نووسران و له پؤلدا هه لواسران، هه روه ها دهفته رى (+ و -) مان دانا بؤ پاداشت کردنى ئه وانیه ی یاسا ده پاریزن و لپیرسینه وه ی ئه وانیه ی سه رپیچی یاسا ده که ن.

بووکه له

خستنه رووی چهنه بوکه له یه ک بؤ قوتایبان بؤ ئه وه ی یه کیک له وان هه لبژیرن به هاوړی خویان و ناویکی بؤ دابننن که له سهر زؤریه ی دهنگی قوتایبان ناوی «خرین» یان بؤ دانا، هه موو دوارؤژی هه فته یه ک تیر و پشک ده کرا بؤ دیاری کردنى که سیک بؤ میوانداری کردنى خرین، به هوی ئه وه که سایه تیه ی که بؤ خرین دروست کرا بوو قوتایبان خؤشه ویستیه کی زؤریان بؤی هه بوو. دواى میوانداریه که له رؤژی شه ممه دا هه ر کاریکیان که له گهل بوکه له ئه نجام دابوو به هوی رپورتیک ده یان نووسى و بؤ هاوړیکانیان ده خویندنه وه.

په یوه ندی له گهل دایکوباوکان

کؤبوونه وه ی دایکوباوکان

دواى مانگیک له دهستپیک کردنه وه ی خویندندا کؤبوونه وه یه کمان له گهل باوانى قوتایبان ریکخست که 90% ی دایکوباوکان ئاماده بوون.

له و کؤبوونه وه یه دا کؤمه لیک بابه تی گرنگی وه ک،

- زیاد کردنى کاتی دهوام
- ژینگه پاریزی
- ئاماده کردنى خواردن بؤ منداله کانیان
- پلانى کارى سالانه

- گهشت
- هه لسو کهوتی دور له توندو تیژی
- کاتی نووستنی مندال
- بوو که له
- دهفته ری په یوه دنی
- کاتی دهوام
- خالی دیکه

دهفته ری په یوه دنی

به هویوه په یوه دنیه کی به رده وامی روزهانمان له گه ل ماله وهی قوتابی دروست کرد. هاو کاریکی باش بوو له نیوانماندا بو ناگدار کردنه وه و چاره سر کردنی هندی له کیشه کان.

دیداری گهشه

ته مسال توانیمان دیداری گهشه له گه ل دایکوباو کی قوتابیان نه انجام بدهین هه چهند به هوی نه بوونی شوین و که می کات تنها توانیمان یه ک دیداری گهشه نه انجام بدهین به لام ههست ده کهین نامانجی په روره دییمان پینکاو و نه زمونونیکمان لپی به دهست هیتاوه بو سالانی دواتر.

ته و بابه تانه ی له دیداری گهشه دا تاووتوی ده کران بریتی بوون له مانه :-

- ره واندنه وهی ترس و شهرم لای قوتابی.
- هه لسه ننگانن بو کاره باش و نه شیاوه کان هاندان بو کاری شیاو گفتووگو کردن له سر کاره نه شیاوه کان به جوړیک ههست و سوزی قوتابی بریندار نه کریت.
- دانانی چاره سریک بو گرفته کان.
- گرنگی دان به په یوه دنیه کانی قوتابی له گه ل نه دمانی ماله وه بو دروست کردنی که شیکي نارام و له بار و دور له توندو تیژی و چاره سر کردنی گرفته کان گه هه بووین.
- باس کردن له توانا و لپهاتووی و هز و ناره زووی قوتابی بو نه وهی برهوی پی بدریت.
- ریگه دان به قوتابی بو نازادانه دوان و قسه کردن له سر بابه ته کان
- باسکردن له گرنگیدان به پاکو خاوتی خومان و قوتابخانه و مال و ژینگه که مان.
- په لکیش کردنی خیزانه که مته رخه مه کان بو گرنگی دانیان به منداله کانیان.
- باس کردن له گرنگی لایه نه زانستیه کان و پیوستیان له به رهو پیش چوونمان له ژبان.
- باسکردن له گرنگی دان به کات و به فیرو نه دانی له شتی بیسود دا و سوود بینین له کاتی پشوو به خویندنه وه و وهرزش کردن.
- بره و دان به خوشه ویستی مروف و بهها مروفایه تیه کان.

تیپینی / به هوی چوونه ناو باسه وه گرفته کانی خیزانه کان دهرده کهوتن که له و کاته دا هه ولمان دها وه کو تویره ریکی کومه لایه تی رهفتار بکهین له چاره سر کردنی گرفت و کیشه کان و ره واندنه وهی ته م و ناسته ننگه کانی ناو خیزان. ده توانم بلیم 90 % سر که وتوو بوین ته م نه انجامه شمان له ره ننگدانه وهی له سر قوتابی و رهفتاری خیزانه کان به دهست هیتاوه. بانگ کردنی دایکوباو کی قوتابی به تاییه ت نه وانه ی که که م ترخه م بوون له راست منداله کانیان نه انجام دانی گفتووگو له گه لایان بو نه وهی گرنگی به منداله کانیان بدهن.

زیاد کردنی کاتی دهوام

له بهر به رزه وهی پر وهی خویندن و که می کات، نیمه ی ماموستایان بریارمان دا به تیکرا که له کاتی ناسایی قوتابخانه زیاتر دهوام بکهین.

گهشت

له م سالى خويتندا چند گهشتيکمان سازدا هرچند نهو گهشانه تايهت نهبوون به پولى چوارهم به لکو تهواوى قوتابخانه که تيدا بهشدار بوو بهلام ئيمه وه کو پولى چوار هم ئامانجانمان پيکا،

1. دروست کردنى چونايه تيهک له قوتابخانه به وهى که جگه له ژوره کاني وانه خويتدن ده توانریت له دهره وهى پولىش وانه بخويتدریت و سوود له سروشت بيندریت وه کو هوکاريکی فيرکاري.
2. ئاشنا بوونمان به کومه ليک شتى نوى که له گهشته کاندرا روبه روويان ده بوينه وه و وهرگرتنى زانيارى زياتر.
3. زياتر ليک نزيکبوونه وه و توندوتول کردنى په يوه ندى نيوان ماموستاو قوتابى.
4. قوتابيان فيرى لى ورد بوونه وه له شته کاني دهوروبهريان بوون و ههروهها فيرى چونه تى پرسيار کردن بوون به شيوازيکی زانستيانه.
5. له گهشته کاندرا قوتابيان فيرى تومارى زانستيانه و نووسينى رپورت بوون.
6. دروست کردنى چهزيکی زورتر بو خويتدن و خوشه يستی قوتابخانه
7. ديتنى شوپتى جياواز و ئاشنا بوونيان به خه لکی تر و قوتابى شوپتى تر.
8. بهسه ر بردنى کاتيکی خوش.

گهشته کان ساز دران بو،

- نه مامگه ی سازاد سائب
- دهره ندى رانيه و پالاوگه ی ئاوى رانيه که له دهره ندى رانيه دروست ده کريت.
- ده فهرى پشدر و قوتابخانه ی چومخر که و بانوه خه ل.

ميواندارى کردنى دهزگه حکوميه کان

بانگه يشت کردنى داموده زگه ی حکومى و ناساندنى به قوتابيان و باس کردن له چونه تى کارکردنيان نه نجام دانى نمايشيک له شيوازي کارکردنيان

دهزگاکان بریتى بوون له،

- پولىسى هاتووچو
- پولىسى فرياکه وتن و ئاگر کووژينه وه
- پولىسى پاراستنى ئاسايشى رانيه

هه رچند پلانمان بو بانگه يشتى زياتر دارشتبوو به لام به هوى گرفتى که مى کات و زورى پشووه کان نه مان توانى بانگه يشتيان بکه ين.

په يوه ندى که له گه ل قوتابياندا

به دريژايى سال له هه ولى دروست کردنى په روه رديه کی دروست و دوور له تووندو تيزى بووين له گه ل قوتابياندا، بو ته وهى قوتابى بتوانيت به دهره وونىکی ئارامه وه له هه ولى گه يشتن دا بيت به چه زوو ئاره زوووه کاني، ئيمه ش جگه له گه ياندنى زانستى دروست، هه ولمان داوه پالنه ريک و رابه ريک بين له دروست ئاراسته کردن و گه يشتنى قوتابى به ئاره زوووه کاني. هه رچند له پوله که ی ئيمه دا دوو قوتابى تيدابوون که دهيان ويست هم دهره ته خراب به کاربه يتن، به لام تا راده يه ک توانيمان به سه ر هم گرفته دا زال بين.

بره دان به تواناو ليها توويه کاني قوتابيان

هم خاله گرنگيه کی زورى هه بوو لای ئيمه هه رچند نه مان توانى 100% زهمينه ساز بکه ين بو گه يشتنى قوتابيان به چه ز و ئاره زوووه کانيان به لام به رده وام له هاندان و پالپشتى کردنيان به رده وام بووين، ته وه شى که نه مان تووانيوه کارى بو بکه ين له دهره وهى

دهسه لاتی ئیمه دابوو. بۇ نمونە هەندیک له قوتابیان حەزبان به وینه کیشان دە کرد به لام له بهر نه بوونی ماموستای تایبەت به وینه نهیان ده توانی لهو بواره دا بهرو پیش بچن، هەندیکی تر حەزبان به یاری و وه رزش ده کرد به لام له نه بوونی یاریگه و گۆرپان له قوتابخانه که مان نهیان ده توانی مماره سه ی نازه رزوه کانیا ن بکه ن..

له گه ل ئه وه شدا له وانه کانی چالاکی دا بۆ ئه وانه ی حەزبان به خوتندنه وه و نووسین ده کرد بو ارمان بۆ ره خساندوو و چه ندین جار پیشبر کتیا ن له نیوان گرووبه کانی پۆله که ی خویان ساز کرد، ههروه ها ئه وانه ی حەزبان له کاری شانۆ و نواندن له زۆر به ی وانه کانی کوردی نواندیا ن بۆ چیرۆکه کانی ناو کتیبه که یان ئه نجام ده دا جگه له مه ش زیاتر له 5 شانۆگه ریا ن خویان سازیا ن کردوو له بۆنه و مه راسیمه کاندای پیشکه شیا ن ده کرده وه.

له سه روو هه موو ئه مانه وه ده توانم بلیم به گشتی قوتابیانمان توانایه کی باشیا ن له نووسین و دارشتندا به ده ست هینا وه به وه ی که به درێژی سالی له سه ر وه رز و بابه ته جیا وازه کان و شاره کانی کوردستان رپورت و دارشتنیا ن ئاماده ده کرد و خۆشیا ن پیشکه شیا ن ده کرد

به رز کردنه وه ی ئاستی بیر کردنه وه و ده ربیرین له لای قوتابی

ئه وه ی که زۆر جیگه ی گرنگی پیدان بوو لای ئیمه لایه نی پهروه رده یی قوتابی بوو، به و مه به سه ته ی تاکیکی ئارام و نه ترس پهروه رده بکه ی ن بۆ ئه م مه به سه ته ش هه ولێ زۆرمان ده دا به تایبەت سه ره تا هه ولێ ئه وه مان دا که ئارامی بۆ ده روونی خۆمان دروست بکه ی ن ئه و جار ئه و ئارامیه بگوازی نه وه بۆ قوتابی چونکه ئیمه ی ماموستاش هه ر له م کومه لگه یه دا گه وره و پهروه رده بووین ده توانم بلیم له م روانگه یه وه هه نگاوی باشمان ناوه.

چالاکی جۆراوجۆر

جگه له چالاکیه که نی ناو پۆل ئه م چالاکیانه مان ئه نجام داوه.

1. ئه م سالی زیاتر له چوار جار له گه ل قوتابیا نی پۆلی چوارهم چووین بۆ سه ر شاخی ده لالان، هه رجاره ش له دۆلیکه وه ده رۆشیتین بۆ ئه وه ی قوتابیا ن بیزار نه بن، له ریگه ی سه که وتن قسه و باسما ن له سه ر ئه و شتانه ده کرد که ده اتنه ریگه مان ههروه ها باسما ن له سه ر وشت و گرنگی پاراستنی سه ر وشت ده کرد، ده توانم بلیم گه شتیکی وه رزشی و زانستیمان ئه نجام ده دا که قوتابیا ن زۆر حەزبان له و گه شته بوو، جگه له وه جاریکیش له گه ل پۆلی سی قوتابخانه ی هاوچه رخی ناوده شت له شارۆچکه ی سه نکه سه رگه شتیکی هاوبه شمان ساز کرد بۆ سه ر شاخ.
2. کردنه وه ی خولیکی تۆپی پی له نیوان پۆلی 3، 4، 5، 6 دا که پۆلی چوارهم به پاله وانی خووله که ده رچوو.
3. له بۆنه و یاده جیا وازه نیشتمانیه کاندای چه ندین چالاکی جۆرا و جۆرمان ئه نجام دا که به هۆیا نه وه ئه و کاره سات و رودا وه خۆش و ناخۆشانه ی که به سه ر گه له که ماندا ها تبوون به قوتابیا ن ناستیران.
4. له رۆژی 2008/4/16 که رۆژی ژینگه پاریزی کوردستانه ته وای قوتابخانه که مان هه لمه تیکی پاککردنه وه ی گوندی ده لالانمان ئه نجام دا، که هه لمه ته که هه موو گونده که ی گرتوه و جیگه ی سه رنجی دانیشتوانی ئه و ناوچه و مایه ی گرنگی پیدانی زیاتری خه لکی بوو به پاکخا ویتی.
6. سازدانی پیشبر کتیه ک له نیوان قوتابیا نی پۆلی چوارهم و سییه م که ته وای برگه و کاره کانی پیشبر کتیه که له لایه ن قوتابیا نه وه ئاماده کرابوو.
7. دروست کردنی لیژنه ی قوتابیا ن له ریگه ی هه لبژاردنه وه که هه ر دوو هه فته جاریک لیژنه کان گۆرانیان به سه ردا ده هات، لیژنه کانی ش بیتی بوون له، لیژنه ی راویژ، لیژنه ی چاودێر، لیژنه ی پاکخا ویتی،

شایه نی باسه لیژنه کان کاره کانی خویان به باشی راده په راند و له لایه ن ئیداره ی قوتابخانه شه وه گوینان لی ده گیرا.

کارکردن به گرووب و ههنگاو به ههنگاو

له م سالی خوتندندا هه ر له سه ره تا وه و به تایبەت له وانه ی کۆمه لایه تی و پهروه رده ی مه دهنی و چالاکی دا کارمان به گرووب کردوو و هه ولیکی زۆرمان داوه بۆ ئه وه ی قوتابی رابه ینین له سه ر بنه ما مرۆفایه تیه کان و ده ست درێژی نه کردن بۆ سه ر سنووری تایبه ته ندی هه یج که سیک و دروست کردنی گیانی ته بایی و هاوکاری و یارمه تی دانی ئه وانه ی پیوستیا ن به یارمه تی ئیمه هه یه.

هه‌رچهند ویستمان کار به هه‌نگاو به هه‌نگاو بکه‌ین به‌لام له‌بهر کاری زۆری خۆمان و که‌می کاتی قوتابخانه نهمان توانی خۆمان له‌و روانه‌یه‌وه باش په‌روه‌رده بکه‌ین هه‌ر بۆیه‌شه نهمان توانی ئەو وانیه‌یه‌ بلێینه‌وه.

2- کیشه و گرفته‌کان

له‌سه‌ر ئاستی پۆل

- له‌م سالی خویندندا کۆمه‌لیک کیشه و گرفته‌مان هه‌بوو که بریتین له،
1. که‌می بوجه، که ئەمه‌گرتی زۆری بۆ دروست کردبووین و نهمان ده‌توانی وه‌ک و پیوست چالاکي ئەنجام ده‌ین.
 2. نه‌بوونی مامۆستای پ‌سپۆر به‌ شێوه‌کاری
 3. نه‌بوونی یاریگه‌(گۆره‌پان) بۆ وه‌رزش کردن
 4. بچوکی بینای قوتابخانه
 5. نه‌بوونی تاقیگه
 6. نه‌بوونی کاره‌بای له‌ کاتی ده‌وامدا.
 7. نه‌بوونی CD و DVD دیکۆمینی له‌سه‌ر رووه‌ک و ئازهل
 8. که‌می کۆمپیوتەر بۆ خویندنای وانیه‌ی کۆمپیوتەر
 9. که‌می کاتی مانه‌وه له‌ قوتابخانه‌کانی کوردستان. هه‌رچنده قوتابخانه‌که‌ی ئیمه‌ خۆبه‌خشانه کاتز‌میریک ده‌وامان بۆ خۆمان زیاد کردوه به‌لام هیشتا پیوستمان به‌ زیاتر هه‌یه.

گرفت و کیشه کۆمه‌لایه‌تیه‌کان

ئهمسال له‌ پۆلی چوارهم رووبه‌رووی گرفتیکي کۆمه‌لایه‌تی بووینه‌وه که ده‌ره‌نجامی بیر کردنه‌وه‌یه‌کی هه‌له‌ی خپله‌کیانه و دواکه‌وتوانه‌ی کۆمه‌لگه‌ بوو. ئەویش ئەوه‌بوو یه‌کێک له‌ قوتابیه‌ کچه‌کانی پۆله‌که‌مان که خه‌لکی ئەو گۆنده‌یه‌ دایکوباوکی ویستیان له‌ خویندن ده‌ری به‌ینن له‌ به‌رته‌وه‌ی به‌وته‌ی ئەوان، ((کچ بۆ ئەوان نابیت ته‌نھا کور بۆ ئەوانه‌ کچ ده‌بیت تا شوو ده‌کات کاری پینکه‌ین وه‌ ئیمه‌ش مه‌ردارین و کارمان زۆره‌)). هه‌رچۆنیک بوو به‌ هاوکاری مامۆستایان و به‌رپۆبه‌ری قوتابخانه‌ دوای چهند جاریک سه‌ردان کردنی مالی باوکی قوتابیه‌ کچه‌که‌ توانیمان رازیان بکه‌ین که ریگه‌ به‌ن بگه‌رپته‌وه‌ بۆ قوتابخانه‌.

جگه‌ له‌مه‌ چهند کیشه‌یه‌کی بچووکی تر هه‌بوو که په‌یوه‌ندی به‌ناو خیزانی چهند قوتابیه‌که‌وه هه‌بوو ئەویش به‌ بانگه‌هیشته‌ کردنی دایک و باوک و خوشک و برای قوتابیه‌کان توانیمان چاره‌سه‌ریان بکه‌ین.

گرتی ته‌ندروستی

له‌ کۆتایی مانگی چوار نیوه‌ی زیاتری تووشی نه‌خۆشی میکوته‌ هاتن که بووه‌ هۆی ئەوه‌ی بۆ ماوه‌ی یه‌ک هه‌فته‌ ده‌رس خویندن له‌ پۆلی چوارهم رابگیریت.

راهیزانی قوتابیان

ئوه‌ی ماوه‌ بلیم له‌م سالی خویندندا چهند قوتابیه‌ک که ژماره‌یان پینج قوتابی بوو ئاستیکي لاوازیان هه‌بوو. بۆ به‌رز کردنه‌وه‌ی ئاستی زانستی ئەو قوتابیانه‌ هه‌ر له‌ قوتابخانه‌ و له‌ کاتی ده‌وامدا خولیکي راهیزانمان له‌ وانیه‌ی کوردی و بیرکاری بۆ کردنه‌وه‌ له‌ ده‌توانم بلیم تا کۆتایی سال گۆرانیکي به‌رچاویان به‌خۆوه‌ بینی، به‌لام هیشتا پیوستیان به‌ زیاتر هه‌یه‌. بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش بریارمان دا که له‌ هاویندا خولیکي به‌هیز کردنیان بۆ بکه‌ینه‌وه‌.

